

Alle pakketzegels op een rijtje

Op 1 januari 1995 introduceerde PTTPost een nieuw fenomeen op frankeergebied: de pakketzegel. Voortaan hoefde een binnenlands postpakket niet meer gefrankeerd te worden met postzegels, maar kon volstaan worden met een grote, kleurige sticker.

Er werden meteen vier verschillende pakketzegels uitgebracht, voor pakketten van verschillende gewichtsklassen. De zegels waren niet voorzien van een waarde-aanduiding, maar van de aanduiding 'Frankering betaald Nederland' en een groot cijfer (1, 5, 10 of 25) dat de gewichtsklasse aangaf (afb.1).

Afb. 1 De zegel van januari 1995 voor pakketten t/m 10 kg.

Afb. 2 Prijsvraag januari 1995 "Postzegels waarmee u kunt winnen"

In de promotiecampagne die rond de nieuwe zegels werd gevoerd, legde PTT-Post het accent op het gemak voor de gebruiker: "Pakketzegels. Makkelijk zat". Men wees erop dat door de gewichtsaanduidingen meteen duidelijk is welke zegel op een pakket hoort, op het feit dat de zegels zelfklevend zijn, op de ruimte die ze bieden voor adresvermelding en op de mogelijkheid die een afzender heeft om te informeren of een pakket bij de geadresseerde is aangekomen. Om toekomstige gebruikers over de streep te trekken werd ook nog een prijsvraag rond de pakketzegels uitgeschreven (afb. 2). De zegels werden niet alleen los verkocht, maar ook in boekjes van 5 of 10 stuks, tegen een iets lagere stukprijs.

Overigens waren er wel enkele beperkingen aan het gebruik van de eerste pakketzegels: ze waren alleen geldig voor het binnenlands postverkeer, er mocht niet bij gefrankeerd worden met postzegels en voor pakketzendingen met aanvullende diensten (aantekenen, verzekeren, rembours) waren ze ook niet te gebruiken. Enkele van deze beperkingen gelden inmiddels niet meer, zoals we verderop zullen zien.

In verzamelaarskringen hebben de pakketzegels tot nu toe weinig aandacht gekregen. Op zichzelf is dat niet onbegrijpelijk: de standaardzegels zijn tamelijk saai van ontwerp, voor de postfris-verzamelaar zijn ze behoorlijk prijzig en gebruikt (op een pakket) passen ze moeilijk in het album. Bovendien geldt voor de pakketzegels dezelfde vraag als voor de zelfklevende postzegels van PTT-Post: hoe houdt de lijmlaag - postfris of op stuk - zich in de loop der tijd?

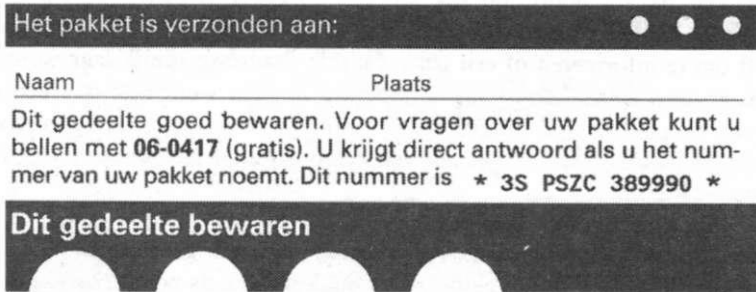
Postaal gezien zijn de zegels echter zeer de moeite waard. En waarschijnlijk heeft PTTPost goede ervaringen met het gebruik van de pakketzegels, want inmiddels zijn er al twaalf verschillende exemplaren uitgebracht, waaronder drie speciaal ontworpen kortingszegels. De voornaamste gegevens van alle tot nu toe verschenen zegels hebben we op een rijtje gezet in Tabel 1.

De onderdelen van de pakketzegel

Een pakketzegel bestaat uit 3 gedeeltes, elk met een eigen functie.

Op het bovenste deel, dat door de afzender bewaard wordt, staat een uniek nummer, dat gebruikt wordt om het pakket te kunnen volgen op zijn weg van afzender naar ontvanger. Als afzender kunt u via een gratis telefoonnummer controleren of het pakket te bestemder plaatse is aangekomen (afb. 3). Overigens is dit gedeelte van de pakketzegel niet te beschouwen als een verzendbe-

wijs: men kan er de naam en de woonplaats van de geadresseerde op vermelden, maar het wordt door de Post op geen enkele manier gewaarmerkt.

Afb. 3 Het gedeelte voor de afzender

Op het centrale gedeelte van de pakketzegel staat een groot cijfer dat de gewichtsklasse van het pakket aangeeft. Tot nu toe zijn de volgende cijfers gebruikt: 1, 5, 10, 20, 25 en 30. Ook is er op het centrale gedeelte ruimte uitgespaard voor een stempelafdruk en staat er in de vorm van een streepjescode het unieke zegelnummer op weergegeven (afb. 4).

Telkens als het pakket door een PTT-er behandeld wordt, wordt met een leespen die streepjescode gelezen. In een centrale computer wordt al deze informatie vastgelegd ten behoeve van de klanten, maar ook voor interne PTT- controle. Het fenomeen van het volgen van de route van een postpakket via een streepjescode staat bekend als 'track and trace'.

Afb. 4 Centraal gedeelte van de eerste pakketzegel t/m 1 kilo; gebruikt op een pakketje van Ewijk naar Arnhem, 4 januari 1995 (verkleind)

Het onderste gedeelte van de zegel tenslotte, is een adres-sticker. Deze wordt door afzenders vaak niet gebruikt, omdat de meeste mensen hun pakketten zelf al geadresseerd hebben voordat ze ze aan het loket aanbieden.

De achterkant

Speciaalverzamelaars van de pakketzegels kijken ook naar de achterkant: het beschermfolie van de stickers wordt door PTTPost namelijk nuttig gebruikt. Men vindt daar de gebruiksaanwijzing en - althans op de eerste 6 pakketzegels - een kortingsaanbieding van PTTPost in samenwerking met andere bedrijven. Tot de diensten en produkten die met korting werden aangeboden, behoren een dagje Safaripark Beekse Bergen, een lunch in restaurant La Place (V&D) en Beer-Bob-koeken (De Bijenkorf). Deze aanbiedingen hebben meestal een tijdelijk karakter, vandaar dat sommige pakketzegels voorkomen met verschillend bedrukte achterkanten (afb. 5). Wie zich wil specialiseren, is gewaarschuwd!

Gebruiksaanwijzing pakkettenpakkettenpakketten

1. Vul de bovenkant in en bewaar dit.
2. Scheur de zegel los bij de stippellijn en plak deze op het pakket.
3. Gebruik het zelfklevende adresetiket en plak dit onder de zegel.

De Pakketzegel is alleen voor verzending binnen Nederland en kan niet gebruikt worden in combinatie met aanvullende diensten. Op het moment van verzending zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden PTT Post & V. (aanpakketten).

**STRAND & SPEELLAND
BEEKSE BERGEN**

PTT POST Pakketservice biedt u met deze Pakketzegel een maximaal voordeel van f 25,- op de entreeprijs van Safaripark Beekse Bergen.

Geschied aan Safaripark Beekse Bergen ligt een zeer speels parkje. Aan om 75 ha. groot meer liggen zo'n twintigtal attracties. De bekendste attractie is veel de 3 km. lange kabelbaan. De bottoerijen, trampolines, safari-buggybaan en vele andere speeltoestellen staan garant voor een hele dag strand & speelspeel.

Strand & Speelland Beekse Bergen gelegen tussen Tilburg en Hilversum is geopend van 29 april tot 3 september 1995.
Infolijn 013-260032

Tegen inlevering van deze ingevulde bon aan de kassa van Strand & Speelland ontvangt u na 30 september 1995 f 5,00 p.p. korting op de entreeprijs van f 11,- p.p.
Maximaal 3 personen.

Naam: _____
Adres: _____
Postcode/woonplaats: _____
Aantal personen: _____

Niet geldig in combinatie met andere kortingsacties.

Gebruiksaanwijzing pakkettenpakkettenpakketten

1. Vul de bovenkant in en bewaar dit.
2. Scheur de zegel los bij de stippellijn en plak deze op het pakket.
3. Gebruik het zelfklevende adresetiket en plak dit onder de zegel.

De Pakketzegel is alleen voor verzending binnen Nederland en kan niet gebruikt worden in combinatie met aanvullende diensten. Op het moment van verzending zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden PTT Post & V. (aanpakketten).

**WALT DISNEY
HOME VIDEO
PRESENTEERT**

in samenwerking met PTT Post Pakketservice

**GRATIS UNIEKE
ALADDIN LITHO**

bij aankoop van
**'DE WRAAK
VAN JAFAR'**

- Besluit deze coupon.
- Plak de unieke litho-sticker met in combinatie met andere diensten op het pakket.
- Het kopertje van de video en de litho in combinatie met andere diensten op het pakket.
- Naam de coupon met het aankoopverwijzingsnummer.

Walt Disney Home Video
T.v.a. Pakketzegel Aladdin
Postbus 763
4239 CC Eindhoven

Binnen 3 weken ontvangt u de Aladdin litho thuis!

Naam: _____ m/v Postcode: _____
Adres: _____ Plaats: _____

Deze aanbieding is geldig tot 30 april 1995.

© 1995 Walt Disney Company

Afb. 5 Twee verschillende achterkanten van de eerste pakketzegel t/m 1 kilo

Dick Bruna

December 1995 stond voor PTTPost in het thema van Dick Bruna, de Nederlandse illustrator die wereldberoemd is geworden dankzij zijn kinderboeken (Nijntje!). Bruna ontwierp niet alleen de twee decemberpostzegels van dat jaar, maar ook een omslag voor binnenlandse telegrammen en een pakketzegel (afb. 6). De hele decembermaand mocht deze pakketzegel (waarvan de prijs overeenkwam met het tarief voor een pakket t/m 1 kilo) gebruikt worden om pakketten t/m 5 kilogram te frankeren. Als men 2 pakketzegels tegelijk kocht, kreeg men daar een eveneens door Bruna ontworpen PostPak bij kado.

Afb. 6 De pakketzegel van Dick Bruna

Beer Bob

Een jaar later werd weer een pakketzegel uitgebracht, dit keer met de beeltenis van Beer Bob, een speelgoedbeer die de mascotte is van warenhuis De Bijenkorf. Het portret van deze beer (afb. 7) werd vastgelegd door Gerrit de Jager, die als striptekenaar zijn sporen verdiende met 'De familie Doorzon'. Ook deze zegel kon men in de feestmaand gebruiken voor pakketten tot 5 kilo, en daarna uitsluitend voor pakketten tot 1 kilogram.

Zowel op de achterkant van de zegel uit december 1996 als in het boekje van 10 waarin deze ook werd uitgebracht, waren aanbiedingen van De Bijenkorf te vinden.

Afb. 7 Beer Bob op een pakketzegel

1997: een nieuwe reeks

Januari 1997 bracht een verhoging van de tarieven voor pakketpost. Hoewel op de pakketzegels geen tarief staat vermeld, en men dus had kunnen blijven werken met de bestaande zegels, verscheen toch een nieuwe serie pakketzegels aan het loket. Dit had te maken met de nieuwe voorwaarden voor gebruik van de zegels; vanaf begin dit jaar kan men de zegels ook gebruiken voor de frankering van pakketten waarop aanvullende diensten van toepassing zijn. Bovendien is het gratis telefoonnummer gewijzigd, dat men kan bellen om naar een pakket te informeren: 06-0417 werd 0800-0417.

Toen wij overigens op 2 januari aan het loket vroegen om de nieuwe pakketzegels, bleken er (althans in Arnhem) voor de lage gewichtsklassen (1-5-10 kilo) nog steeds oude zegels gebruikt te worden: de voorraad was nog zo groot, dat er nog geen nieuwe geleverd waren.

Bij de zegels voor de hogere gewichtsklassen lag dat anders, mede doordat de klasse tot 25 kilogram vervallen was en vervangen door 't/m 20 kilo' en 't/m 30 kilo' (afb. 8).

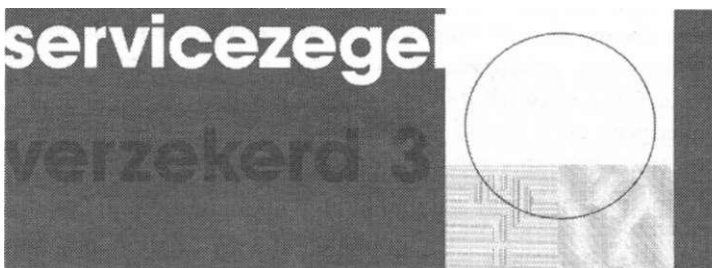

Afb. 8 De hoogste gewichtsklasse werd per 2 januari 1997 't/m 30 kilo'

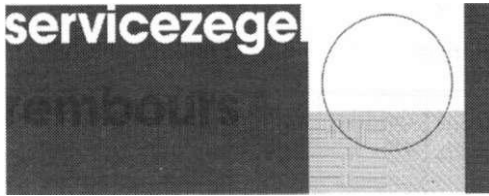
Servicezegels

Voor de aanvullende diensten die per 2 januari mogelijk werden bij het binnenslands pakketvervoer, heeft PTTPost een reeks stickers geïntroduceerd onder de naam 'servicezegels'.

Het betreft vier verschillende zegels, waarvan er 1 bestemd is voor rembourszendingen (de postbode int namens de afzender de bij het pakket behorende rekening) en de overige voor verzekerd vervoer (afb. 9a en 9b). Aangetekende pakketten kan men nog steeds niet met pakketzegels frankeren. De details van de servicezegels vindt u in Tabel 2.

Afb. 9a Sinds 2 januari 1997 aanvullende dienst verzekerd mogelijk.

Afb. 9b Sinds 2 januari 1997 aanvullende dienst rembours mogelijk.

Kras & ruik: de geurzegel

De Post is al enkele jaren geen staatsbedrijf meer, en dat zullen we weten ook. Als Nederland-verzamelaar hebt u waarschijnlijk al het een en ander gemerkt van de gewijzigde uitgifte-politiek (velletjes!), maar een groot deel van de commerciële inspanningen van PTTPost is toch gericht op het algemene publiek.

Voor kerstkaarten zijn er de decemberzegels, voor verhuizingen zijn er de verhuiszegels en voor dit jaar staan er ook nog wenszegels en geboortezegels op het programma. Zelfs Valentijnsdag (14 februari) werd voor de eerste keer postaal ondersteund, met de kraszegels.

In samenhang met deze emissie is een kortings-pakketzegel (5 kilo verzenden voor de prijs van 1) uitgebracht die voorzien is van een wereldprimeur: een kraslaag die geur afgeeft (afb. 10).

Voor alle stille aanbidders die hun geliefde een pakketje willen sturen, is zo'n pakketzegel met rozengeur een leuk extraatje. Maar voor verzamelaars rijst een probleem: hoe moeten we dit soort zegels verzamelen: gebruikt, postfris, of ... geurfris???

Jac Spijkerman

Afb. 10 Pakketzegel met rozengeur, dag van uitgifte: 21 januari 1997

Tabel 1: Alle pakketzegels op een rijtje

Nr	Datum van uitgifte	Soort	Gewicht t/m	Prijs per stuk	Prijs boekje	Bijzonderheden
1	02-01-1995	Standaard zegel	1 kg.	7,50	70,00 (10)	
2			5 kg.	9,00	85,00 (10)	
3			10 kg.	12,00	57,50 (5)	
4			25 kg.	17,25	83,75 (5)	
5	27-11-1995	Kortingszegel (ontwerp Dick Bruna)	5 kg.	7,50		na 31-12-95 slechts geldig voor pakketten t/m 1 kg.
6	26-11-1996	Kortingszegel Beer Bob (ontwerp G. de Jager)	5 kg.	7,50	70,00 (10)	na 31-12-96 slechts geldig voor pakketten t/m 1 kg.
7	02-01-1997	Standaard-zegel	1 kg.	8,00	70,00 (10)	
8			5 kg.	9,50	85,00 (10)	
9			10 kg.	12,50	57,50 (5)	
10			20 kg.	17,50	82,50 (5)	Inclusief BTW (17,5 %)
11			30 kg.	22,50	107,50 (5)	Inclusief BTW (17,5 %)
12	21-01-1997	Kortingszegel "Kras & Ruik" (ontwerp P. Janssen en E. Vollebergh)	5 kg.	8,00	70,00 (10)	na 01-03-1997 slechts geldig voor pakketten t/m 1 kg.

Tabel 2: De servicezegels

Nr	Datum van uitgifte	Soort	Prijs per stuk	Prijs vel (5 stuks)
1	02-01-1997	Verzekering Categorie 1 (tot F. 1000,-)	1,50	7,50
2		Verzekering Categorie 2 (tot F. 6000,-)	9,00	45,00
3		Verzekering Categorie 3 (tot F. 12000,-)	18,00	90,00
4		Rembours	7,75	38,75

POSTZEGELVEILING PASSON

INKOOP - VERKOOP - TAXATIE
POSTZEGELS - OUDE KAARTEN EN BRIEVEN - MUNTEN
OOK TAXATIE AAN HUIS, BELT U ONS GERUST

Voor meer informatie:
Keizershof 17 - 6834 DG Arnhem - Tel. (026) 321 00 13
Postbus 30295 - 6803 AG Arnhem